

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 327/2016-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., Panónska cesta 16, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Michal Matulník, advokát, s. r. o., Kýčerského 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Matulník, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Rozhodcovského súdu Stály rozhodcovský súd Obchodný súd s. r. o., Janka Kráľa 7, Banská Bystrica, sp. zn. OS 58/2014 z 21. júla 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., Panónska cesta 16, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Michal Matulník, advokát, s. r. o., Kýčerského 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Matulník, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Rozhodcovského súdu Stály rozhodcovský súd Obchodný súd s. r. o., Janka Kráľa 7, Banská Bystrica (ďalej len „rozhodcovský súd“), sp. zn. OS 58/2014 z 21. júla 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok rozhodcovského súdu“).

Napadnutým rozsudkom rozhodcovského súdu bolo v právnej veci obchodnej spoločnosti ALFA SORTI s. r. o., Liskovská cesta 6, Zvolen (v právnom postavení žalobkyne, pozn.), proti sťažovateľke ako žalovanej rozhodnuté tak, že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 4 496,35 € s príslušenstvom a trovami konania.

Sťažovateľka v sťažnosti popisuje skutkový stav, ktorý predchádzal podaniu sťažnosti ústavnému súdu, pričom v tejto súvislosti okrem iného uvádza:

«Sťažovateľ (v Zmluve označovaný aj ako RVS) ako odberateľ a Žalobca ako dodávateľ uzatvorili dňa 1. marca 2013 Zmluvu o kúpe a predaji tovaru Potraviny... Podľa ustanovenia čl. V. bod 5.5.2 Zmluvy: „V prípade potravinárskych výrobkov bude mať Tovar vyššie požadované vlastnosti po dobu stanovenú na Tovare alebo jeho obale. Potravinárske výrobky budú dodané RVS tak, aby ku dňu ich dodania uplynula maximálne 1/3 doby použiteľnosti (maximálnej trvanlivosti výrobku vyznačenej na obale výrobku). Zároveň sa

Dodávateľ potravinárskych výrobkov zaväzuje, že pri každom dodaní Tovar informuje RVS v písomnej forme o tom (i) kedy (dátum) bol Tovar (jednotlivé tovary/výrobky) vyrobený a zároveň (ii) kedy mu uplynie doba použiteľnosti. V prípade, ak Dodávateľ poruší svoju povinnosť podľa predchádzajúcej vety, bude Dodávateľ povinný za každé takéto porušenie zaplatiť RVS zmluvnú pokutu vo výške uvedenej v Prílohe č. 3.“

Podľa Prílohy číslo 3 Zmluvy bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté, že zmluvná pokuta pre prípad porušenia povinností podľa článku V bod 5.5.2. Zmluvy je vo výške 100 € za každé porušenie povinnosti.

V súlade s ustanovením čl. V bod 5.6.1 písm. g) Zmluvy sa Žalobca zaviazal doručiť Sťažovateľovi spolu s Tovarom dodací list, ktorý „... musí obsahovať nasledovné údaje: ... v prípade, ak sú Tovarom potraviny, dátum, kedy bol Tovar vyrobený a dátum, kedy tovaru uplynie doba použiteľnosti...“.

... Žalobca si svoju informačnú povinnosť podľa bodu 5.5.2 Zmluvy nesplnil, Zmluvu porušil a teda, že Sťažovateľovi vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške medzi stranami dohodnutej v Prílohe č. 3 Zmluvy. V priebehu celého Konania Žalobca vyššie uvedenú skutočnosť nijak nespochybňoval...

Na základe faktúry číslo S 162765 zo dňa 16. decembra 2013 fakturoval Sťažovateľ Žalobcovi sumu 18 000 € titulom zmluvnej pokuty za porušenie zmluvných podmienok podľa bodu 5.5.2 Zmluvy. Žalobca fakturovanú sumu v lehote splatnosti faktúry a ani následne Sťažovateľovi nezaplatil. Sťažovateľ listom zo dňa 31. decembra 2013 vyzval Žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, avšak Žalobca zmluvnú pokutu nezaplatil. Sťažovateľ preto listom zo dňa 15. mája 2014 vykonal jednostranné započítanie vzájomných pohľadávok podľa ustanovenia § 580 Občianskeho zákonníka a to v súlade s ustanovením čl. IV bod 4.12 Zmluvy...

Žalobca sa žalobou doručenou Rozhodcovskému súdu voči Sťažovateľovi domáhal zaplatenia sumy 4 496,35 € s príslušenstvom titulom zaplatenia kúpnej ceny dodaného tovaru.

Sťažovateľ na predmetnú žalobu reagoval žalobnou odpoveďou, v ktorej okrem iného uviedol, že nárok Žalobcu zanikol započítaním s časťou pohľadávky Sťažovateľa, ktorá Sťažovateľovi vznikla z titulu nároku Sťažovateľa voči Žalobcovi na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu porušenia ustanovenia čl. V bod 5.5.2 Zmluvy...»

Ďalšia časť sťažnosti obsahuje právnu argumentáciu, v rámci ktorej sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením ňou označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu v rámci konania pred rozhodcovským súdom poukazuje najmä na tieto skutočnosti:

„Obchodný súd teda vec posúdil a dospel k nasledovnému:

- Rámcová zmluva je zmluvou platnou;

- zmluvná pokuta podľa čl. V bod 5.5.2 RZ... bola dohodnutá platne a dostatočne určite;

- Obchodný súd sa nestotožnil s výkladom ustanovenia bodu 5.5.2 RZ Žalobcom, podľa ktorého musia byť pre vznik nároku na zmluvnú pokutu splnené podmienky kumulatívne...

- dohoda o Zmluvnej pokute nie je v rozpore s ustanovením § 4 ods. 4 písm. t) ZNP nejde o zmluvnú pokutu zjavne neprimeranú hodnotu a významu zabezpečovanej povinnosti;

- dohoda o Zmluvnej pokute nie je v rozpore s ustanovením § 39 OZ - dojednanie nie je v rozpore s dobrými mravmi.

Obchodný súd teda vo vzťahu k právne relevantným a z listinných dôkazov vyplývajúcim meritórnym skutočnostiam dal v podstate za pravdu Sťažovateľovi.

Následne však Obchodný súd, podľa názoru Sťažovateľa vcelku svojvoľne a neudržateľne, vo veci rozhodol...“

Sťažovateľka považuje napadnutý rozsudok rozhodcovského súdu za arbitrárny z dôvodu:

- že rozhodcovský súd vo veci nenariadil pojednávanie a rozhodol v rozpore s listinnými dôkazmi (zisteným skutkovým stavom), pričom „práve pojednávanie vo veci bolo spôsobilé tomuto stavu zabrániť“,

- že rozhodcovský súd jej doručil rozsudok spolu s vyjadrením žalobkyne z 15. júla 2014, ku ktorému sa sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť,

- že rozhodcovský súd oprel svoje rozhodnutie o „neprijateľný, neudržateľný, z predchádzajúcej časti odôvodnenia Rozhodcovského rozsudku nevyplývajúci, výklad Obchodného zákonníka“.

V tejto súvislosti sťažovateľka namieta, že „*Obchodný súd... vcelku svojvoľne a neudržateľne, vo veci rozhodol (uložil sťažovateľke zaplatiť žalobkyni žalovanú sumu, pozn.)..., pričom toto svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate výlučne argumentom, že mal preukázanú dohodu o zmene Rámcovej zmluvy, tak že z povinnosti Žalobcu bola vyňatá povinnosť uvádzať na tovare dátum výroby tovaru, v dôsledku čoho následné neplnenie takejto povinnosti nemalo byť po zmene zmluvy sankcionované zmluvnou pokutou.*“.

Podľa sťažovateľky „... *vzhľadom k povahe namietaného porušenia práva Sťažovateľa je zjavné, že o ochrane označených práv sťažovateľa nerozhoduje iný súd v riadnom súdnom konaní*“. Sťažovateľka, poukazujúc na obmedzenie prieskumu rozhodcovského rozsudku taxatívne stanovenými dôvodmi uvedenými v § 40 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), tvrdí, že „*ak však po skončení jedno inštančného konania pred rozhodcovským súdom nie je žiadna účinná možnosť nápravy prostredníctvom všeobecných súdov, je namieste, aby do tohto procesu aktívne zasiahol aj ústavný súd*“. Svoju argumentáciu sťažovateľka opiera aj o judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 162/2011).

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. *Základné právo Sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na pokojné užívanie svojho majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodcovským rozsudkom Rozhodcovského súdu Stály rozhodcovský súd Obchodný súd s. r. o., Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica..., sp. zn. OS 58/2014 zo dňa 21. 07. 2014 porušené boli.*

2. *Rozhodcovský rozsudok Rozhodcovského súdu Stály rozhodcovský súd Obchodný súd s. r. o., Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica..., sp. zn. OS 58/2014 zo dňa 21. 07. 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*

3. Rozhodcovský súd Obchodný súd s. r. o., Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica...
je povinný uhradiť na účet advokátskej kancelárie JUDr. Michal Matulník, advokát, s. r. o.

do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy
právneho zastúpenia vo výške 340,89 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým

rozsudkom rozhodcovského súdu, ktorý je podľa jej tvrdenia nedostatočne odôvodnený a arbitrárny.

Ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti už viackrát preskúmaval rozhodcovské rozsudky (rozhodcovského súdu, pozn.) z hľadiska ich ústavnej akceptovateľnosti. Senáty ústavného súdu však odchylným spôsobom posudzovali otázku, či ústavný súd disponuje právomocou preskúmavať rozhodnutia rozhodcovských súdov, ako aj postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu. Vzhľadom na nejednotnosť postoja senátov ústavného súdu k otázke právomoci preskúmavať v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosti smerujúce proti rozhodnutiam rozhodcovských súdov predložil II. senát ústavného súdu podľa § 6 zákona o ústavnom súde návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu týkajúci sa právomoci preskúmavať rozhodnutia rozhodcovských súdov. Plénum ústavného súdu návrh II. senátu ústavného súdu prerokovalo na neverejnom zasadnutí pléna 18. novembra 2015 a uznesením sp. zn. PLz. ÚS 5/2015 z 18. novembra 2015 prijalo zjednocujúce stanovisko, ktorého výroková časť znie: „Ústavný súd Slovenskej republiky nemá právomoc rozhodovať o sťažnostiach proti postupu alebo rozhodnutiam rozhodcovských súdov.“

Keďže senáty ústavného súdu sú zmysle § 6 poslednej vety zákona o ústavnom súde pri rozhodovaní v ďalších obdobných veciach viazané zjednocujúcim uznesením pléna ústavného súdu, bol senát ústavného súdu konajúci o sťažnosti sťažovateľky povinný uplatniť právny názor vyjadrený vo výroku uznesenia sp. zn. PLz. ÚS 5/2015 z 18. novembra 2015.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní po preskúmaní sťažnosti sťažovateľky konštatuje, že ide o vec, ktorá je z vecného hľadiska obdobnou vecou (sťažovateľka označuje za porušovateľa ňou označených práv rozhodcovský súd, pozn.), v akej už plénum ústavného súdu vydalo stanovisko na zjednotenie odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu týkajúcich sa rozhodovania o sťažnostiach proti postupu alebo rozhodnutiam rozhodcovských súdov (uznesenie sp. zn. PLz. ÚS 5/2015 z 18. novembra 2015, pozn.).

Vzhľadom na túto skutočnosť sa ústavný súd viazaný označeným zjednocujúcim stanoviskom už bližšie nezaoberal námietkami sťažovateľky a jej sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec ústavný súd ešte poznamenáva, že v danom prípade z obsahu sťažnosti sťažovateľky vyplýva, že 18. augusta 2014 podala na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ústavný súd zistil, že vec je vedená okresným súdom pod sp. zn. 60 Cb 129/2014 a v súčasnosti ešte nie je právoplatne ukončená (okresný súd nariadil pojednávanie vo veci na 17. máj 2016).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2016